

følde vil være overkommeligt for mange. Jeg skal derefter gaa over til Fordringen om den personlige Selvstændighed, som man, hvad den kommunale Valgret angaar, har søgt at betrygge ved at henvise til de Regler, som gælder for den politiske Valgret. Den første af disse Betingelser er „Ubergtethed“, som den nævnes i Grundloven. Valgloven definerer imidlertid nærmere dette Begreb, saaledes at den er ubergtet, der ikke ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening værende Handling. Men Forholdet er jo dette, at, naar det gælder Kvinder, kende vi meget vel en „Bergtethed“, som stammer fra et helt andet Forhold, nemlig Kvindens Forhold i sædelig Henseende. Det kende vi ogsaa i Lovgivning, idet Straffeloven har Begrebet bergtet Kvinde, nemlig om den, som er bleven besvangret uden for Egtteskab, og vi vilde her komme til den Sædelighed, at en ugift Kvinde var „bergtet“ i Relation til de Forhold, som omhandles i Straffeloven, men „ubergtet“, naar hun vilde gøre sin Valgret gældende. Der vilde ogsaa paa anden Maade komme underlige Tilfælde frem her, idet ikke blot offentlige Fruentimmer vilde kunne opnaa Valgret, men ogsaa den, der lever sammen med en Mand uden at være gift med ham. Jeg skal ikke tale om, at hun vilde miste den, hvis de gjorde, hvad de skulde gøre, nemlig giftede sig, men alene det, at Valgretten kunde udøves af Kvinder, der bitterlig levede paa denne Maade, turde dog være mindre i sin Orden. Den næste Betingelse er jo den, at vedkommende ikke har modtaget Understøttelse af det offentlige Fattigvæsen. Her er det ogsaa et andet Forhold, der gør sig gældende, idet Understøttelsen som Regel gives til Familiens Overhoved, altsaa i Almindelighed til Manden, medens den ikke faar nogen Virkning lige over for Hustruen. Naar Manden dør, kunne vi altsaa meget godt faa det Tilfælde, at Hustruen i lang Tid har levet under Fattigvæsenet, men at hun, saasnart hun bliver Enke, trods dette bliver valgberettiget i Henhold til Loven, idet den tidligere oppebaarne Fattighjælp ikke har nogen Betydning lige over for hende. Det er endelig en Betingelse, at vedkommende ikke staar under Bærgemaal. Jeg vil her blot bemærke, at vi kende et Bærgemaal for Kvinderne af en særegen Bestaafenhed, nemlig Bærbærgemaal, og at det er meget tvivlsomt, om dette vilde kunne komme ind under Bestemmelsen i denne Lov. Men de Ting, jeg her har nævnt, ere, skal jeg erklære, for saa vidt Smaating, som altid vilde kunne ændres. Jeg har mere frem-

høvet det for at gøre det klart, hvad jeg sagde før, at man ved Affattelsen af de Bestemmelser, vi have her, udelukkende har haft Mændene for Øje, men ikke har tænkt paa Kvinder. Men der er dernæst endnu et Forhold, jeg maa fremhæve, det er den personlige Uafhængighed. Det kan jo ikke være tvivlsomt, at man saavel med Hensyn til den politiske som den kommunale Valgret maatte finde det ønskeligt, om man kunde opstille som en almindelig Betingelse, at vedkommende var personlig uafhængig, at han altsaa ikke stod i et Forhold til andre, der hindrede ham i frit at udøve sin Stemmeret. Men Lovgivningen har ikke kunnet optage denne Opgave til Løsning. Det vil ikke være muligt at give en Regel, der gaar saa vidt, at man overhovedet kan gennemføre det Maal, jeg her har omtalt. Man er gaaet en ganske anden Vej; man har nøjedes med at udelukke dem, der stode i Tyndeforhold uden at have egen Husstand. Derved har man jo fjernet sig meget vidt fra det, der kunde være det ønskelige; man har reduceret det til et Minimum, idet man kun udelukkede Personer, for hvis Vedkommende der kunde paavises et Tyndeforhold. Og det kunde jo ganske sikkert være tilstrækkelig, naar det gælder Mænd, hvilket dog ikke skal fortaas saaledes, at man ikke kunde konstruere Tilfælde, hvor Mand ogsaa i Virkeligheden stode i et tjenende Forhold til andre, som vel gav en anden Person en Myndighed over den paagældende, men som dog ikke var et egentligt Tyndeforhold, hvoraf Følgen da maatte blive, at den paagældende opnaaede Valgret. Derom har man haft flere Domme. Det er Tilfældet f. Eks. med en Søn af en Gaardejer, der lever hjemme i Faderens Hus, deltager i Arbejdet og faar Kost og Logis derved. Det maa jo erkendes, at han staar under Faderens Myndighed, men da der dog ikke er noget bestemt Tyndeforhold til Stede, opnaar han Valgret; det er anerkendt. Men disse Tilfælde ville for Mændenes Vedkommende ikke være mange, fordi det er givet, at en Mand, naar han har opnaaet Fuldmyndighedsalderen, er bleven sine 25 Aar gammel, af egen Drift vil søge en selvstændig Stilling og i Reglen ogsaa vil kunne opnaa dette. Derfor er Tallet paa disse Sønner, som leve hjemme i Huset, ikke mange. Men ganske anderledes stiller det sig, naar man ser hen til, hvorledes det forholder sig med Kvinden. Der er Forholdet nemlig meget hyppig dette, at hun lever som Datter i Huset, at hun har sit Underhold hjemme mod at tage Del i Gerningen, men saaledes at der slet ikke er Tale om, at hun staar i noget bestemt Tyndeforhold til Forældrene. Her vilde vi